

Beatlemania
Una crònica personal

Josep Maria
Francino

**BEATLEMANIA.
UNA CRÒNICA PERSONAL**

Josep Maria Francino i Arenillas

TAULA

Pròleg

Beatlemania. Una crònica personal

No ens enganyéssim pas

El principi de tot plegat

Què és aquesta música que sona?

El primer conjunt: Els Folls

Comença la col·lecció

El concert de Barcelona

    Arriben els Beatles

    La roda de premsa de l'Avenida Palace

    Abans del concert

    I comença el concert

A la ràdio amb mi

Ravi Shankar al Palau de la Música

Les nits de l'Ingra i Radio Luxembourg

La correspondència amb Louise Harrison

La separació dels Beatles

Magical Mystery Group

    Primera època

    Segona època

Tony Sheridan a la meua vida

«Beatles per sempre». Exposició i concerts
Semana Beatles en España 2005. Jo també vaig ser
un Beat Brother

Concerts a Saragossa, Salt i Barcelona
L'assassinat de John Lennon

La correspondència amb «Father» McKenzie

Radiokuartet

L'assassí del Sgt. Pepper's

En «Macca», el Beatle que he vist més en directe

Plaça Monumental, Barcelona (3 de juliol de 1965)

TVE, *La luna*, Barcelona (8 de juny de 1989)

Palacio de la Comunidad, Madrid (2 i 3 de novembre
de 1989)

Zelesté, Barcelona (8 de maig de 1991)

Palau Sant Jordi, Barcelona (26 i 27 d'octubre de
1993)

Palau Sant Jordi, Barcelona (28 i 29 de març de
2003)

Estadio de la Peineta, Madrid (30 de maig de 2004)

Yoko Ono a Transformadors

Sean Lennon a l'Apolo

Liverpool

I què hi fa el Gilbert o'Sullivan aquí?

Pròlegs, epílegs i altres escrits

The Beatles. Una filmografia musical, 1961-1970, de Magí
Crusells i Alex Iranzo

Diccionario de los Beatles, de Ramon Moreno

Leyendo a los Beatles, de Juan Manuel Escrihuela i Jordi
Molist

Junto a los Beatles, de la revista *The Beatle`s Garden*
The Beatles. Su historia, llibre-còmic de 25 autors diferents
de tot el món

«Beatles forever», revista *Enderrock*

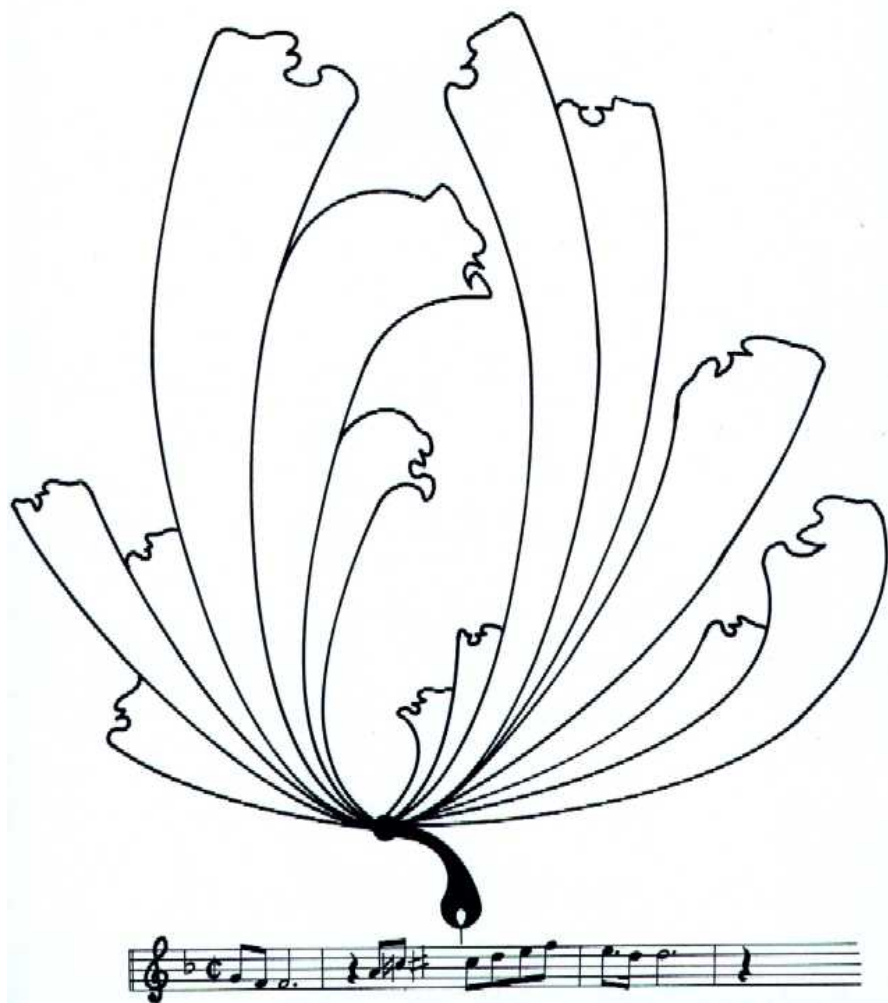
Presentació del llibre *Las canciones secretas de los Beatles*,
d'Alex Iranzo i Antonio Vizcarra

Text per a una capça de bombons d'Enric Rovira anomenada
«Imagine»

«Els Beatles a Catalunya», revista *Enderrock*

Text per a una etiqueta de cava

Entrevista al fanzine *El submarí groc*

«Ahir» Akureyri – Isländia 1975

(Dedicatòries pendants)

Dedicat a totes i tots els tocats per la beatlemania

Pròleg

Parlar de Josep Maria Francino és parlar dels Beatles. El seu nom ha estat vinculat a la banda de Liverpool de fa molts anys. Els seus arxius han estat un fons de recerca per a la majoria dels llibres que s'han publicat a l'Estat, la seva col·lecció s'ha pogut veure i admirar en exposicions arreu, l'hem sentit en programes de ràdio, xerrades, taules rodones, presentacions... És llegendària la frase «el Francino segur que ho té» quan ens referim a alguna cançó, llibre, disc, revista, retall de premsa o, senzillament, una curiositat relacionada amb els Beatles.

La trajectòria musical dels Beatles va ser certament curta. En sentit estricte, ens referim al període comprès entre el 1962 i el 1970. En aquests vuit anys van publicar tretze elapés (de *Please Please Me* a *Let It Be*), alguns dels quals d'una importància cabdal per al desenvolupament posterior de la música rock: *Revolver*, *Sergeant Pepper's Lonely Hearts Club Band* o el conegut com a *Doble blanc*, van ser les primeres peces d'una nova dimensió musical. En aquest

sentit, la trajectòria musical dels Beatles va ser enormement productiva en termes de qualitat: una bona part de les seves composicions forma part del nostre imaginari col·lectiu («Yesterday», «She Loves You», «Let It Be» o «Hey Jude», per citar només algunes cançons), van fer importants aportacions en el camp de les tècniques de gravació, van incorporar l'art al disseny de les portades... La separació oficial dels Beatles com a grup, l'any 1970, va ser només un punt i a part en la seva trajectòria. Al llarg dels anys s'han continuat publicant discos del grup, tant recopilatoris com elapés amb nou material. John, Paul, George i Ringo van mantenir (i alguns mantenen) també una activitat constant com a músics en solitari. I el mite va anar creixent fins a límits insospitats per a quatre marrecs de Liverpool que, com molts joves, només volien tocar rock'n'roll. Avui dia, els Beatles continuen aquí. S'han adaptat a l'era digital i continuen encapçalant el qüestionable rànquing de grups més «venedors» de l'univers musical, frec a frec amb les noves fornades de músics. Cosa que no està malament per a un grup que es va separar fa quaranta-cinc anys.

Parlar de Beatles també és parlar de col·leccionisme. Els Beatles van generar una quantitat ingent de material, que els fans han reunit de manera apassionada: pòsters, entrades

de concerts, cartells, autògrafs, materials diversos (perruques, gelats, cromos, pintes, guitarres, tocadiscos i un llarg etcètera), llibres, revistes, partitures, retalls de premsa i, és clar, la seva música en format elapé, single, epé, cedé, casset; i en edicions oficials, per a determinats països i promocionals, *test pressings*, demos, gravacions de concerts, proves de so, sessions de gravació... Tot plegat forma part de l'univers del col·leccionista. Aquestes peces poden tenir gens, poc o molt de valor econòmic. El col·leccionisme és una activitat personal i emocional, però també pot tenir una alta repercussió econòmica. A la llista dels 20 discos més «col·leccionables» de la història de la música que ha fet la revista anglesa *New Musical Express*, hi figuren 7 discos dels Beatles, amb preus que van de 5.000 a 150.000 euros. Sí, els Beatles van ser importants, i encara ho són.

El «santuari» és el cau on Francino acumula en perfecte ordre la seva llegendària col·lecció: vinils (oficials i *bootlegs*), llibres, cartells, revistes, retalls de premsa, cassets, bobines Revox, cedés de tot tipus i format... En fi, un petit univers dedicat al grup més llegendari de la història. Però el tresor més preuat de Josep Maria Francino està format pels records de la seva actuació a la Monumental de Barcelona. I les actuacions que ha vist de Paul McCartney i

la família Lennon i, sobretot, els concerts amb Tony Sheridan. El Francino va ser un Beat Brother com ho van ser John, Paul i George. Poca broma!

Amb Josep Maria Francino hem compartit mil i una aventures beatlemaníques: programes de ràdio, xerrades, exposicions... Algunes idees han reeixit, com el festival Beatles Weekend de l'Estartit, i d'altres no van ser possibles, com l'intent d'una actuació conjunta de Tony Sheridan i Pete Best precisament a l'Estartit. La mort de Sheridan ho va fer impossible. Però totes les idees han nascut d'infinitat de xerrades, d'intercanvi de material, de llargues sobretaules. El lema beatlemaníac és allò de *with a little help from my friends*. El Francino és un beatlemaníac, però, sobretot, és una gran persona i un gran amic. Generós amb tothom, mai ha tingut un no per resposta i la xarxa d'amistats que ha anat creant amb els anys és immensa arreu del món. Perquè, en definitiva, la passió pels Beatles és això, una excusa per anar fent amics pel camí, a partir de la nostra devoció pel grup més gran de tota la història de la música.

El que segueix és un relat apassionant de la vida beatlemaníaca de Josep Maria Francino. Molts ens sentirem identificats amb la seva passió, sentirem també una sana enveja quan llegim les pàgines dedicades a l'actuació dels

Beatles a Barcelona, mirarem les fotos amb admiració i devoció...

Però aquest llibre també és la crònica d'una època en què l'arribada de la música rock va ser una alenada d'aire fresc per a una joventut que vivia ofegada per la dictadura. Eren els temps en què la música, el rock, els Beatles com a símbol, van ser la vàlvula d'escapament juvenil i el nexce de connexió amb la joventut mundial. Eren temps de ràdio, de *guateques*, de formació de grups juvenils que volien imitar els seus ídols, de revolta, de cabells llargs, de texans de pota d'elefant. I sí, dels Beatles com a símbol de llibertat. De fet, ni el règim franquista es va atrevir a prohibir el concert de la Monumental.

Ara, punxem un vinil dels Beatles i capbussem-nos en l'univers màgic i misteriós de la beatlemania.

RAMON MORENO
L'Estartit, maig de 2015

No ens enganyéssim pas

2015

Abans de començar, voldria aclarir que aquest llibre no és sobre els Beatles. Ja se n'han escrit molts sobre el grup, tant per fer-ne la història com per explicar, segons la versió de cada autor, el que han significat per a la història del segle XX, tant musicalment com socialment. També s'ha escrit força sobre els enregistraments del grup i la seva evolució dins dels estudis de gravació. I sobre anècdotes, les seves vides privades, les seves aficions i mil coses més. Bé, el cas és que m'han preguntat moltes vegades per què, havent fet tantes coses relacionades amb els Beatles, no n'escrivia un llibre. I així se'm va acudir que el que m'agradaria i podria fer seria una història real sobre la influència dels Beatles en la vida d'un ésser humà. I quin ésser humà tenia més a prop? Doncs, a mi mateix. La meua vida va canviar, en molts aspectes, el dia que vaig escoltar per primera vegada una cançó del grup. Però millor que anem per feina i us expliqui el perquè d'*Els Beatles i jo*.

El concert de Barcelona

1965

A Terrassa era festa major, però jo volia fer la meva festa a Barcelona. I amb la Rosa Morata i la Núria Batalla, còmplices de moltes coses en aquells temps, vam «baixar» a Barcelona a veure el concert de la meva vida.

Les primeres notícies que els Beatles podrien actuar a l'Estat espanyol van sortir el febrer de 1965. Al cap de poc temps es va confirmar que actuarien a Madrid i a Barcelona els dies 2 i 3 de juliol, respectivament. En principi, el govern de Madrid no semblava disposat a donar el permís, però el governador civil de Barcelona, Antonio Ibáñez Freire, va informar favorablement el ministre Camilo Alonso Vega i, per no fer un ridícul internacional, es van autoritzar els concerts.

Això és el que, més o menys, hem anat llegint per tot arreu.

Faltaven pocs dies per al concert de Barcelona i als carrers i als diaris de la ciutat van aparèixer uns cartells editats per la companyia discogràfica Odeon. Els donaven la benvinguda amb fotografies del grup i frases en espanyol i anglès.

Hello, BEATLES!!
BIENVENIDOS a BARCELONA

Welcome to BARCELONA

DISCOS   ODEON

**¡YA LLEGAN
A BARCELONA!**

THE BEATLES

UNICA
ACTUACION
3

PLAZA
DE TOROS
MONUMENTAL

JULIO
10.45, NOCHE
VENTA DE LOCALIDADES
EN LAS TAQUILLAS OFICIALES
Y EN LA PLAZA DE TOROS

Francisco Bermúdez
(DISTRIBUCION INTERNACIONAL)

PRESENTA EN ESPAÑA
**¡LA ATRACCION MAS
FAMOSA DEL MUNDO!**

THE BEATLES

EN LA
PLAZA DE
TOROS
MONUMENTAL

UNA SOLA
ACTUACION
EN BARCELONA

SABADO
3
JULIO

1945
NOCHE

CON
BEAT CHICS • FREDDIE DAVIS • LOS SHAKERS
LOS SIREX • MICHEL • THE MODERN 4
TRINIDAD STEEL BAND • ORQUESTA FLORIDA

ESTE ESPECTACULO SERA PRESENTADO Y ANIMADO
POR EL GRAN «SHOWMAN» DE LA TELEVISION
TORREBRUNO

VENTA DE LOCALIDADES
EN LAS
TAQUILLAS
OFICIALES * Y EN LA
PLAZA DE
TOROS

I comença el concert

Els Beatles van tocar «Twist and Shout», directament, com era habitual en la gira europea del 1965, i van acabar amb «Long Tall Sally». Van ser dotze les cançons que van tocar i cantar. De les que recordo amb una emoció especial, en destacaria «I'm a Loser», cantada per en John, a qui va caure l'harmònica a terra, i en Paul la hi va recollir i la va tornar a col·locar en el suport com si no hagués passat res. Després van tocar «Can't Buy Me Love», «Baby's in Black», «I Wanna Be Your Man», amb actuació estel·lar d'en Ringo cantant, «A Hard Day's Night», «Everybody's Trying To Be My Baby», de Carl Perkins, cantada per en George, «Rock and Roll Music», de Chuck Berry, i «I Feel Fine», amb l'efecte d'acoblament de la guitarra acústica d'en Lennon. També va ser emocionant escoltar, malgrat les deficiències d'una sonorització de fira, de les fires d'abans, «Ticket To Ride», pràcticament acabada d'estrenar, amb les veus d'en John i en Paul més conjuntades que mai. I per acabar, tal com us deia, «Long Tall Sally», de Little Richard, amb un

Paul al màxim de força vocal.

El públic era una mescla de generacions i de classes socials i professionals. A la platea hi havia la gent que havia pogut pagar les entrades de cadira de pista, que eren les més cares. Hi podíem veure actors populars de l'època, periodistes, artistes fents esbossos, gent que semblaven petits empresaris, famílies completes i altre personal amb més pinta de tenir curiositat que de sentir veritable afició pels Beatles. A les grades ens hi podíem veure la part més jove de l'audiència. Alguns ballaven, d'altres cantaven i alguns escoltaven atentament per no perdre's res del que podia ser el concert de la seva vida. Tots, però, coneixent perfectament el que estaven escoltant. Érem els fans.

Un cop acabat el curt concert, perquè els Beatles tocaven sempre entre 35 i 40 minuts i no feien mai cap bis, és a dir cap cançó més del programa previst, vam tornar a casa, més que caminant, flotant. Va ser una experiència inoblidable. S'havia demostrat que, com a la resta del món civilitzat, el fenomen musical i social dels Beatles era entès i compartit per una gran part de la joventut del nostre país.

Però, i la seguretat? I els aldarulls que algun espavilat havia pronosticat?

Sembla que res de res, dins del recinte del concert. Ho explicava el capità de la Policia Nacional, els «grisos»,

Manuel Ortega Guillén, responsable de la seguretat del concert:

No hubo ningún problema. Bueno, cuando salió todo el mundo, se quedaron en la puerta de caballos unas treinta chiquitas, pensando que yo las engañaba y que estaban los Beatles dentro; les dije que los Beatles debían estar ya en el hotel. Ahí tuve que esperar para convencerlas, pero no hubo nada más. La gente se comportó maravillosamente, porque el espectáculo era digno de verlo. Y escucharlo, mejor dicho.

De fet, això ho explicava bastants anys després.

I una última anècdota d'aquell dia 3 de juliol de 1965. Els protagonistes: Joan Gaspart i John Lennon. Durant molts anys va córrer el rumor que George Harrison havia actuat a la Monumental amb els pantalons de Joan Gaspart. I de fet, en molts ambients d'aficionats als Beatles, es creia així. A mi, però, i no em pregunteu per què, em sonava que el fet dels pantalons l'havia protagonitzat en John i no en George. De totes maneres, em faltava la confirmació de l'únic dels dos protagonistes que encara és viu, ja que parlo de l'any 2004, quan vaig convidar a un dels Beatles Christmas Show l'empresari hotelier i expresident del Barça,

Joan Gaspart. Vam parlar del seu pas per Liverpool per fer pràctiques d'hotel i de les seves estades al Cavern Club, on va conèixer els Beatles. Però jo no el volia deixar marxar sense que expliqués si era certa l'anècdota de com van anar a parar els seus pantalons a l'escenari de la Monumental i a les cames de qui. I m'ho va explicar:

Recordo que en John Lennon es va voler canviar els pantalons, ja a la Monumental, perquè era un maniàtic de la planxada dels pantalons. Ell va opinar que els meus estaven més ben planxats que els seus. I ens els vam canviar, perquè érem d'alçada semblant. Ens vam canviar els pantalons i va actuar amb els meus pantalons. Desgraciadament, jo vaig tornar a casa i no vaig donar a aquells pantalons la importància que avui tindrien i van desaparèixer.

Aquests són els meus records del concert que va canviar una bona part de la meua vida. Amb opinions i testimonis que també van viure de primera mà aquell dia màgic i gens misteriós, que, envoltats de la humitat d'un vespre d'estiu a Barcelona, va fer néixer i créixer, definitivament, la beatlemania al nostre país.

Ah!, i un petit detall, que demostra el que es

respirava en aquesta part de món i que contagiava fins i tot gent tan «intel·ligent» com els directors d'hotel: al llibre d'honor o de signatures de l'Hotel Avenida Palace, no hi ha la firma de cap dels components dels Beatles, perquè, segons diuen, no els va semblar que tinguessin prou rellevància. Quina vista, no?